

Lista Fuglestasjon 2020

Den 7. november ble tre rødtoppfuglekonger (Common Firecrest, *Regulus ignicapilla*) fanget samtidig! Denne arten har vært ganske sjelden tidligere på Lista, men de siste fem årene har den blitt sett eller ringmerket årlig. Foto: Gunnar Gundersen.

Aïda López

Overvåking 2020

Lista Fuglestasjon gjennomførte i 2020 sin 31. sesong med overvåking av fugletrekket i området ved Lista Fyr. Overvåkingen foregikk fra 15. mars–10. juni og 15. juli–15. november med standardisert nettfangst og trekkteinger.

Av resultater kan nevnes at tallene i den standardiserte vår- og høstfangsten på Lista Fuglestasjon var hhv. 19 % og 11 % lavere enn gjennomsnittet (1990–2019). Totalt ble det merket 4208 fugler av 70 forskjellige arter.

Minst tre timer har blitt brukt hver morgen på å telle fugler som er på trekk langs kysten. Dette tilsvarer minst 630 timer med telling i løpet av vår- og høsts sesongen.

Vårsesongen

Våren var mild med en temperatur 1.3 °C over gjennomsnittet fra 15. mars til 1. mai. Det var ca. dobbel nedbør i mars, mens det regnet mindre enn vanlig i løpet av april og mai.

Ringmerking: Det ble ringmerket totalt 675 fugler av 41 forskjellige arter (gjennomsnitt for våren i perioden 1990–2019 er 833). Antall fugler ringmerket denne våren var 19 % under gjennomsnittet og antall arter var lavere enn i 2019.

De store trostene ble ringmerket i lave antall, spesielt svarttrost, gråtrost og måltrost. Årets svarttrost-tall var det laveste siden 1990. Noen arter av småtroster som rødstrupe, steinskvett og rødstjert ble også merket i lave antall. Imidlertid

I juni ble det merket et kull av svartstrupe (European Stonechat, Saxicola rubicola). Dette er første gangen denne arten hekker i fyrområdet. Forhåpentligvis vil noen avlese en av fargeringene i fremtiden slik at vi får mer informasjon om deres bevegelser. Foto: Aïda López.

viste gjerdesmett og jernspurv høye ringmerkingstall denne våren. Vi fikk våren 2020 den første hekking av svartstrupe i fyrområdet siden våre registreringer startet i 1990.

Antallet finkefugler, spurver og meiser (utenom kjøttmeis) viste generelt svært lave merketall denne våren. Dette inkluderer arter som bokfink, grønnfink, grønnsisik, rosenfink, grå-/brunsisik, gulspurv og sivspurv. Gråspurv, pilfink og tornirisk var de eneste som ble ringmerket over gjennomsnittet.

I sesongen med standardisert fangst fortsatte vi å fargemerke alle linerler, steinskvetter, skjærpiplerker og svartstruper som en del av et nasjonalt prosjekt ledet av Kjell Mork Soot.

Overvåkingen av steinskvettens hekking i stasjonsområdet ble gjennomført. Antatt hekkebestand var liten – bare 10 reir ble funnet. Mange foreldre samt 18 unger ble ringmerket

med fargering. Noen par fikk ødelagt hekkingen etter kraftig regn den 5. juni.

Observasjoner: Av arter som var mer tallrike enn normalt i registreringene kan nevnes ringgås, sjøorre, siland, vaktel, smålom, gulnebb-lom, havsule, havørn, småspove, lomvi, alke, alkekonge og vende Hals. Alle disse artene var registrert med sitt høyeste eller nest høyeste antall siden starten i 1990. De tre alkefugleartene nevnt overfor ble observert i minst tre ganger høyere antall enn normalt.

Av ender og sjøfugler som ble observert i antall mindre enn normalt kan nevnes stjertand, knekkand, bergand, gråstrupedykker og havhest. Disse ble registrert i antall mellom 70 % og 95 % under gjennomsnittet.

Mange vadere viste lave tall og tendensen har vært lav de siste 4-5 årene. Denne våren ble sandlo, vipe, brushane, enkeltbekkasin,

En tartarsanger (Booted Warbler, Iduna caligata) ble sett den 30. mai 2020 på Lista Fyr. Dette er første funn for fyrområdet. Foto: Gunnar Gundersen.

lappspove, rødstilk, gluttsnipe, skogsnipe og grønnstilk alle registrert med lavere tall enn normalt.

Det registrerte antallet vipe i området var det laveste siden 1990 med 812 individer observert i løpet av våren. Et par vipe holdte seg i området og la 4 egg. De fire foregående årene har dessverre vipene enten latt være å hekke, eller har hatt 100 % mislykket hekking i fyrområdet.

Høstsesongen

Høsten var mildere enn normalt, med 1,4 °C over gjennomsnittet fra juli til oktober. I august var temperaturen hele 2,3 °C over normalen. Nedbørsmengden var større enn normalt i juli og oktober. I juli var nedbøren 150 % over normalen, mens gjennomsnittlig nedbør fra juli til oktober var 23 % over gjennomsnittet.

Ringmerking: Det ble ringmerkett totalt 3533 fugler av 67 forskjellige arter (gjennomsnitt 1990–2019 for høsten er 3975). Antall fugler ringmerket høsten 2020 var 11 % under gjennomsnittet for den standardiserte fangsten. Antallet arter var imidlertid høyere enn i 2019.

De store trostene ble som i 2019 ringmerket i lave antall. Svarttrost, gråtrost, måltrost og rødvingetrost ble ringmerket i antall som lå mellom 25 % og 54 % under gjennomsnittet. Noen arter av småtroster, som rødstjert og buskskvett, hadde en dårlig sesong, begge med 58 % lavere merketall enn normalt.

I løpet av høsten ble 3533 fugler fanget i den standardiserte nettfangsten ved Lista Fuglestasjon, inkludert en kaie (Eurasian Jackdaw, Corvus monedula). Denne arten hadde ikke blitt ringmerket på stasjonen tidligere. Foto: Aida López.

Totalt 230 fuglekonger (Goldcrest, *Regulus regulus*) ble merket i den standardiserte ringmerkingen høsten 2020. Denne arten nådde for første gang gjennomsnittsantall siden 2016. Ringmerkingsantall for denne arten har i gjennomsnitt blitt redusert de siste 10 årene på Lista og har nådd rekordlave og -høye antall siden 1990. Dette betyr at bestanden viser sterkere svingninger det siste tiåret enn den har gjort tidligere. Foto: Aïda López.

De fleste sangerne hadde også lave antall i ringmerkingen. Dette gjaldt sivsanger, rørsanger, møller, torsanger, hagesanger, munk og løvsanger. Gransanger er den eneste sangeren som ble ringmerket i tall over normalen.

Observasjoner: I vårt observasjonsmateriale har noen arter blitt registrert i svært høye antall, slik som kortnebbgås, siland, smålom, gråhegre, fjæreplytt, lappspove, krykkje og alke. Alle artene hadde rekordtall i 2020.

Havhest, hettemåke og makrellterne var blant de relativt få artene sjøfugler med veldig lave antall. Disse tre artene har vist en tilbakegang de siste årene. En del vadere ble også registrert med lavere tall enn normalt.

Det er brukt mange timer på å dekke studieområdet. Totalt 249 arter ble sett i 2020. Tre av disse var nye for stasjonen: lirype, tartarsanger og rødhalevarsler. Mange uvanlige arter ble imidlertid sett. Vi kan nevne spesielt: dvergsvane, brille-

and, lappfiskand, lirype (1. funn), sabinemåke, svartehavsmåke, svartterne, fjelljo, stork, skjestork, egretthege, steppehauk, enghauk, svartglente, haukugle, hærflugh, bieter, tretåspett, rødhalevarsler (1. funn), fuglekongesanger, brun-sanger, tartarsanger (1. funn), busksanger, rødtoppfuglekonge, dvergfluesnapper, sitronerle, gulirisk og kornspurv.

Slevdalsvann

Fra 1. august til 31. oktober ble det drevet daglig ringmerking i Slevdalsvann naturreservat. Ringmerkingsinnsatsen er primært rettet mot kjersangere og våtmarksarter. Ringmerkingen er ikke standardisert og lokkelyd brukes her for å øke fangsten.

I 2020 var totalt 17 nett oppe (inkludert fem nett i sivet). Dette resulterte i 5675 ringmerkede fugler av 64 forskjellige arter. Dette er 15 arter flere enn året før. Noen interessante arter i nettene var 46 skjeggmeis, 12 gulbrynsanger, 2 åkersanger, 3 busksanger, 55 gresshoppe-

sanger, 7 hauksanger, 1 rødtoppfuglekonge og 2 dvergspurv.

Fargeringsprosjektet for overvåking av hekkende skjeggmeis i Slevdalsvann fortsetter. Prosjektet på skjeggmeis i Norge er koordinert av Rune Aae fra Høgskolen i Østfold.

Publikum

Fuglestasjonen har fortsatt å guide skoler og private besøkende i samarbeid med Besøks-senter Våtmark Lista. Tolv grupper har fått omvisning av fuglestasjonen i løpet av året.

Vi tilbød også i 2020 ringmerkingskurs for nybegynnere. Dette er en kombinasjon av 2,5 timer teori og 10 timer praksis i feltet. Standardisert ringmerking, identifikasjon, biometriske målinger, alder, kjønn og myting er noe av innholdet. Kurset om våren ble avlyst pga korona og kurset om høsten ble utført med totalt 5 deltakere fra hele Norge.

Lista Fuglefestival gikk av stabelen helga 22.-23. august. Til tross for et litt mer beskjedent opplegg grunnet koronasituasjonen og medfølgende smitteverntiltak, var det bra oppslutning og gode tilbakemeldinger fra deltakerne under helgens festival!

Det var en vellykket helg med sosiale arrangementer. På lørdag var det 9-timers Bird Race, hvor lagene registrerte totalt 129 arter i et begrenset område som inkluderte Lista Fyr og Slevdalsvann. Til sammenligning var Farsund kommune området for Bird Race i 2019, og da ble det registrert 134 arter i kommunen som helhet. Jan Erik Rør holdt foredrag om resultatene av 30 år med fugleovervåking ved Lista Fuglestasjon. På søndag viste vi fram ringmerking for publikum.

Bemanning

Aïda López har vært ansatt som stasjonsleder i 2020. Rubén Piculo har vært ansvarlig for gjennomføringen av feltarbeidet både vår og høst. Fuglestasjonen hadde to frivillige fra Tyskland og Hellas.

Forskning og overvåking

I løpet av året ble det publisert syv rapporter

En rødhalevarsler (Red-tailed Shrike, Lanius phoenicuroides) ble sett den 3. oktober 2020 på Lista Fyr. Dette var første registrering av arten i Farsund kommune. Foto: Gunnar Gundersen.

eller artikler. Materialet fra stasjonen var vesentlig i en vitenskapelig artikkel publisert i magasinet *Ticks and Tick-borne Diseases*.

Egen overvåkingsrapport er utarbeidet og oversendt Miljødirektoratet som gir støtte til prosjektet. Rapporten for 2020 ble ferdig og levert i desember 2020.

En rapport av 30 års telledata på grågås fra Lista og Jomfruland ble også publisert.

I 2020 ble stasjonen involvert i radiotelemetri-prosjektet på spurvefugler i Norge i samarbeid med Mølen, Store Færder og Jomfruland fuglestasjoner. Ti nanotagger ble påsatte på rødstrupe, sivspurv og steinskvett. En rødstrupe ble registrert i Tyskland og England. En trepiplerke med tagg fra Mølen ble registrert på Lista og etterpå i Nederland. I tillegg ble en trollflaggermus, tagget i Finland i september, registrert i Sverige i september og på Lista i oktober.

Stasjonen samlet 60 rør med fjærlus av 12 forskjellige fuglearter. Disse ble levert til et nytt prosjekt ved Naturhistorisk museum i Oslo, som har som mål å kartlegge fjærlusfaunaen i Norge.